

ALBERT KIVITS

NIET IEDEREEN IS ENTHOUSIAST OVER DE 'VER-ENGELSING' VAN ONZE TAAL

'Sorry, don't speak Dutch'

De regio Eindhoven wordt overspoeld door internationals. Dat merken we niet alleen aan de krappe huizenmarkt en drukte op de wegen maar vooral ook aan de taal op straat. Niet zelden is Engels de voertaal; in cafés en restaurants worden klanten in het Engels aangesproken. Daar zijn zeker niet alle inwoners enthousiast over. En zouden internationals niet beter Nederlands leren, ter bevordering van hun sociale integratie?

TEKST: HANS MATHEEUWSEN | FOTO: EDDIE MOL

De Rabobank onderzocht enkele jaren geleden de ‘brede welvaart’ in Brainport Eindhoven. En constateerde onvrede en een sluimerende tweedeling. Het bleek dat inwoners relatief ontevreden zijn over hun leven. Één op de vijf geeft zijn of haar leven een onvoldoende.

Ondanks alle economische succes zijn we er niet gelukkiger op geworden. Iedereen is het er wel over eens dat corona daar een verdere negatieve invloed op heeft gehad. Dat geldt tevens voor de daaropvolgende energiecrisis en gestegen inflatie door de oorlog in de Oekraïne. De woontevredenheid daalt, als gevolg van woningtekort en stijgende huurprijzen en duurdere hypotheeklen door onder andere rentestijging.

Tijd voor een brede welvaartsagenda vonden de onderzoekers. Daar wordt inmiddels hard aan gewerkt via ‘Brainport voor elkaar’, de sociale tegenhanger van de economische succesformule. Met andere woorden: hier wordt net zo goed samengewerkt om alle mensen te laten profiteren van de welvaart.

toch als een vrouw van de wereld beschouwt. Het verraste haar elke keer weer. Ze moest schakelen om het taalknopje om te zetten en dat ging niet van harte. Ze begreep het wel als kijker van het Nederlandse tv-programma ‘Ik vertrek’. Het valt niet altijd mee om de taal van het land te leren.

Maar ook in woonwijken begrijpen burens elkaar steeds minder

Maar ook in woonwijken begrijpen burens elkaar steeds minder. Naast cultuurverschillen staat de taalbarrière een spontaan contact tussen de nieuwe burens uit veelal exotische landen en geboren en getogen autochtonen in de weg. Wat niet alleen de sociale integratie ernstig hindert maar een bron kan zijn van misverstanden en wantrouwen. De wijk blijkt er niet op zitten te wachten dat het buurthuis wordt overgenomen door vreemdelingen die er hun eigen feestje willen bouwen. We praten niet alleen over kenniswerkers, maar vooral ook arbeidsmigranten en statushouders. Bij de Vrijwillige Hulpdienst Eindhoven merken ze dat de taal een drempel kan zijn en dat inwoners van de stad zich ergeren aan het ‘ver-Engelsen’ van het contact. Zij voelen zich niet meer thuis in hun eigen omgeving. Terwijl er dit jaar een record aantal asielzoekers wordt verwacht. De regering heeft hier vooralsnog geen antwoord op terwijl de druk op voorzieningen en woningen toeneemt. Dat leidt tot ontevredenheid, irritatie en boosheid, is de constatering. Mensen voelen zich niet serieus genomen door de eigen overheid. Er is vrees voor sociale onrust op termijn.

GET SET!

Alle redenen om integratie en dus het begrip voor elkaar te bevorderen. Brainport Development heeft daar zelfs een online spel voor ontwikkeld: Get Set! Speciaal voor internationale studenten. Via www.getsetinbrainport.nl

kunnen zij kennismaken met Nederland, zijn inwoners en hun cultuur. De uitdaging is om zoveel mogelijk Nederlands te worden als kan. ‘Willem’ begeleidt de deelnemer. En ja, hij kan wat afstandelijk zijn in het begin.

Willem pleit voor een lokale vriend die wegwijs maakt in de samenleving. Naast kennismaking met Brainport en zijn identiteit begint het spel met een favoriet onderdeel van het leven van studenten, zeker in Brabant: borrelen! En natuurlijk hoort de informele afscheidsgroet ‘houdoe’ tot het vocabulaire. Net zoals de regionale lekkernij ‘friet’. Essentieel is het gezamenlijke ‘bakske koffie’. En wij kennen hier de zachte ‘g’. En zo worden internationals spelenderwijs bekend gemaakt met onze taal, cultuur én merkwaardigheden.

THUISVOELEN

Zorgen over de taalkloof tussen buitenlanders en autochtonen heeft ook directeur Albert Kivits van de Openbare Bibliotheek Eindhoven. Volgens hetzelfde onderzoek van de Rabobank neemt de ongelijkheid tussen hoogopgeleide kenniswerkers en mensen uit lagere sociaaleconomische klassen mede als gevolg hiervan alleen maar toe. De laaggeletterdheid groeit, mensen met een lagere opleiding zijn relatief weinig bezig met hun verdere ontwikkeling, en de informatievaardigheid en mediawijsheid van ouderen én jongeren laat steeds meer te wensen over.

Hij vindt dat de nieuwe ‘Nederlanders’ onze taal moeten leren. “Bij veel internationals speelt een taal- en dus ook een communicatieprobleem. Zij leren het Nederlands onvoldoende, hebben daardoor minder contact met de burens. Dat kan op lange termijn leiden tot eenzaamheid etc. Dus het probleem van laaggeletterdheid is veel complexer dan we in eerste instantie denken.”

Taal verbindt en zorgt dat mensen zich eerder thuis voelen op een nieuwe plek

Taal verbindt en zorgt dat mensen zich eerder thuis voelen op een nieuwe plek. Als ontwikkelaar van mensen ziet de bibliotheek een belangrijke rol voor zichzelf weggelegd om ongelijkheid tegen te gaan. “Wij heten nieuwe Eindhovenaren welkom en maken dat zij zich thuisvoelen. Taalontwikkeling en plezier in taal staan hierin centraal, want taal verbindt en vergroot je wereld. Zo verbinden we mensen die van oudsher in Eindhoven wonen en de nieuwe Eindhovenaren, zodat ze meer begrip voor elkaar hebben, meer begrijpen en meer van elkaar leren.” ■

Praat Nederlands met me / Speak Dutch with me:

Holland Expat Centre geeft gratis buttons weg en helpt daarmee de expats in de regio te integreren door de taal te spreken.

Help jij mee? Haal zo’n button bij Holland Expat Centre.

Wie Nederlands wil leren kan terecht bij taleninstituut STE Languages, zie www.ste.nl.

De Openbare Bibliotheek Eindhoven zit in het centrum van de stad, in gebouw De Witte Dame op het adres Emmasingel 22, is ‘de plek’ en heeft ook een groot aanbod van boeken in het Engels. En kinderboeken in veel andere talen waaronder Pools, Roemeens, Bulgaars en Oekraïens. Zie voor meer info: www.bibliotheek eindhoven.nl/Joining-the-library/english

Eenderde van de Eindhovense bevolking is van buitenlandse afkomst. Eenvijfde van de inwoners heeft een niet-Westerse achtergrond.

De rappe internationalisering van (de regio) Eindhoven wordt niet alleen met instemming begroet. In toenemende mate valt kritiek waar te nemen op het onontkoombare feit dat we in het Engels worden aangesproken. In het Nederlands reageren heeft niet altijd zin. De dienstdoende serveerster of ober doet automatisch een beroep op onze taalvaardigheid én improvisatievermogen: ‘Sorry, don’t speak Dutch’.

Columniste Petra Bies van het Eindhovens Dagblad noemde het onlangs nog irritant dat zij om de haverklap in de horeca in het Engels wordt aangesproken terwijl zij zich